

До: Конституційного суду України
01033, Україна м. Київ вул. Жиланська, 14.

Кисельов Андрій Олександрович

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

Я, Кисельов Андрій Олександрович, громадянин України, паспорт серії
виданий МВ УМВС України в області, вимушений переселенець з
зони АТО, що проживаю (вимушено) за адресою м. приміщення

Звертаюсь до Вас відповідно до статей 13, 42, 43, 94 Закону України «Про
Конституційний Суд України» та

Прошу надати:

- офіційне тлумачення частини 1 статті 124 Конституції України:
«Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами
чи посадовими особами не допускаються.»
- офіційне тлумачення пункту 4 частини 1 Статті 121 Конституції України:
Прокуратура України становить єдину систему, на яку покладаються:
«4) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у
кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру,
пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян;»

Підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України органом державної влади, а саме Верховною Радою України, що може призвести до порушення моїх конституційних прав і свобод Законом України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (далі також - КПК України) щодо особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції» № 1631-VII від 12 серпня 2014 року (далі також - Закон № 1631-VII) зокрема порушення прав і свобод закріплених в статтях 22, 29, 55, 64 Конституції України:

- Наявність двох процесуальних норм які існують в межах чинного КПК України і які за однакових умов неоднозначно застосовують Конституцію України, а саме частину 1 статті 124. Так відповідно припису частини 4 статті 176 КПК запобіжні заходи (тримання під вартою в т.ч.) застосовуються під час досудового розслідування - слідчим суддею за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором, або за клопотанням прокурора, а під час судового провадження - судом за клопотанням прокурора

України; але частина 1 Статті 615 КПК України, дозволяє «часткове» делегування функції слідчого судді прокурору, зокрема повноважень щодо обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на строк до 30 діб до осіб, які підозрюються у вчиненні злочинів, передбачених статтями 109-114⁻¹, 258-258⁻⁵, 260-263⁻¹, 294, 348, 349, 377-379, 437-444 Кримінального кодексу України.

2. Частина 1 статті 615 КПК України дозволяє делегування прокурору повноважень слідчого судді передбачених статтями 163, 164, 234, 235, 247 та 248 цього Кодексу, що водночас з повноваженням щодо обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на строк до 30 діб свідчить про неоднозначне застосування положень Конституції України, а саме завдань покладених на прокуратуру частиною 1 статті 121 Конституції України щодо «наглядової» функції Прокуратури України за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. Отже частиною 1 статті 615 КПК України і статтями 176, 177, 183 та 197 КПК України, неоднозначно застосовується положення Конституції України про «наглядову» функцію Прокуратури України в межах досудового розслідування відповідно до КПК України.

Витяг з Закону № 1631-VII

«Верховна Рада України постановляє:

I. Доповнити Кримінальний процесуальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., №№ 9-13, ст. 88) розділом IX⁻¹ такого змісту:

"Розділ IX⁻¹

ОСОБЛИВИЙ РЕЖИМ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО, НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ АБО У РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Стаття 615. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції

1. На місцевості (адміністративній території), на якій діє правовий режим воєнного, надзвичайного стану, проведення антитерористичної операції, у разі неможливості виконання у встановлені законом строки слідчим суддею повноважень, передбачених статтями 163, 164, 234, 235, 247 та 248 цього Кодексу, а також повноважень щодо обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на строк до 30 діб до осіб, які підозрюються у вчиненні злочинів, передбачених статтями 109-114⁻¹, 258-258⁻⁵, 260-263⁻¹, 294, 348, 349, 377-379, 437-444 Кримінального кодексу України, ці повноваження виконує відповідний прокурор".

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.»

Разом з тим відповідно до статей 176, 177, 183 та 197 Кримінального процесуального кодексу України:

Витяг з КПК України частина 4 статті 176 (чинний, поточна редакція — Редакція від 31.10.2014)

«4. Запобіжні заходи застосовуються: під час досудового розслідування - слідчим суддею за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором, або за клопотанням прокурора, а під час судового провадження - судом за клопотанням прокурора.»

Витяг з КПК України частина 2 статті 177 КПК України (чинний, поточна редакція — Редакція від 31.10.2014)

«2. Підставою застосування запобіжного заходу є наявність обґрунтованої підозри у вчиненні особою кримінального правопорушення, а також наявність ризиків, які дають достатні підстави слідчому судді, суду вважати, що підозрюваний, обвинувачений, засуджений може здійснити дії, передбачені частиною першою цієї статті. Слідчий, прокурор не мають права ініціювати застосування запобіжного заходу без наявності для цього підстав, передбачених цим Кодексом.»

Витяг з КПК України частина 1-5 статті 183 (чинний, поточна редакція — Редакція від 31.10.2014)

«1. Тримання під вартою є винятковим запобіжним заходом, який застосовується виключно у разі, якщо прокурор доведе, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не зможе запобігти ризикам, передбаченим статтею 177 цього Кодексу, крім випадків, передбачених частиною п'ятою статті 176 цього Кодексу

2. Запобіжний захід у вигляді тримання під вартою не може бути застосований, окрім як:

1) до особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено основне покарання у виді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, - виключно у разі, якщо прокурором, крім наявності підстав, передбачених статтею 177 цього Кодексу, буде доведено, що підозрюваний, обвинувачений не виконав обов'язки, покладені на нього при застосуванні іншого, раніше обраного запобіжного заходу, або не виконав у встановленому порядку вимог щодо внесення коштів як застави та надання документа, що це підтверджує;

2) до раніше судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк до трьох років, виключно у разі, якщо прокурором, крім наявності підстав, передбачених статтею 177 цього Кодексу, буде доведено, що, перебуваючи на волі, ця особа переховувалася від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджала кримінальному провадженню або їй повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину;

3) до раніше не судимої особи, яка підозрюється чи обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк до п'яти років, - виключно у разі, якщо прокурором, крім наявності підстав, передбачених статтею 177 цього Кодексу, буде доведено, що перебуваючи на волі, ця особа переховувалася від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджала кримінальному провадженню або їй повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину;

4) до раніше не судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років;

5) до раніше судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад три роки;

б) до особи, яку розшукують компетентні органи іноземної держави за кримінальне правопорушення, у зв'язку з яким може бути вирішено питання про видачу особи (екстрадицію) такій державі для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку, в порядку і на підставах, передбачених розділом IX цього Кодексу або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

3. Слідчий суддя, суд при постановленні ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою зобов'язаний визначити розмір застави, достатньої для забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим обов'язків, передбачених цим Кодексом, крім випадків, передбачених частиною четвертою цієї статті.

В ухвалі слідчого судді, суду зазначаються, які обов'язки з передбачених статтею 194 цього Кодексу будуть покладені на підозрюваного, обвинуваченого у разі внесення застави, наслідки їх невиконання, обґрунтовується обраний розмір застави, а також можливість її застосування, якщо таке рішення прийнято у кримінальному провадженні, передбаченому частиною четвертою цієї статті.

4. Слідчий суддя, суд при постановленні ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, враховуючи підстави та обставини, передбачені статтями 177 та 178 цього Кодексу, має право не визначити розмір застави у кримінальному провадженні:

- 1) щодо злочину, вчиненого із застосуванням насильства або погрозою його застосування;
- 2) щодо злочину, який спричинив загибель людини;
- 3) щодо особи, стосовно якої у цьому провадженні вже обирався запобіжний захід у вигляді застави, проте був порушений нею.»

Витяг з КПК України частина 1-3 статті 197 (чинний, поточна редакція — Редакція від 31.10.2014)

«1. Строк дії ухвали слідчого судді, суду про тримання під вартою або продовження строку тримання під вартою не може перевищувати шістдесяті днів.

2. Строк тримання під вартою обчислюється з моменту взяття під варту, а якщо взяттю під варту передувало затримання підозрюваного, обвинуваченого, - з моменту затримання. У строк тримання під вартою включається час перебування особи в медичному закладі під час проведення стаціонарної психіатричної експертизи. У разі повторного взяття під варту особи в тому ж самому кримінальному провадженні строк тримання під вартою обчислюється з урахуванням часу тримання під вартою раніше.

3. Строк тримання під вартою може бути продовжений слідчим суддею в межах строку досудового розслідування в порядку, передбаченому цим Кодексом. Сукупний строк тримання під вартою підозрюваного, обвинуваченого під час досудового розслідування не повинен перевищувати:

- 1) шести місяців - у кримінальному провадженні щодо злочинів невеликої або середньої тяжкості;
- 2) дванадцяти місяців - у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів.»

Відповідно до приписів статей 176, 177, 183 та 197 чинного КПК України: тримання під вартою, це виключний запобіжний захід, постановлений ухвалою про застосування, як запобіжного заходу тримання під вартою. Постановлення ухвали, під час досудового розслідування є виключно повноваженням слідчого судді суду, яке ініціюється за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором. Ухвала може бути постановлена виключно за певних визначених КПК України обставин до певних осіб при наявності обґрунтованої підозри у скоєнні ними певних злочинів. При цьому оцінку доводам прокурора або слідчого дає слідчий суддя. Крім того КПК України встановлює строк тримання під вартою, можливість продовження строку тримання під вартою та граничний строк тримання під вартою в межах досудового розслідування шість та дванадцять місяців залежно від ступеня тяжкості злочинів в яких особа підозрюється.

Відповідно до Закону № 1631-VII який доповнює КПК України частиною 1 статті 615 передбачено, що в районі проведення антитерористичної операції, можливо делегування прокурору під час досудового розслідування, повноважень слідчого судді зокрема щодо обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на строк до 30 діб до осіб, які підозрюються у вчиненні злочинів, передбачених статтями 109-114⁻¹, 258-258⁻⁵, 260-263⁻¹, 294, 348, 349, 377-379, 437-444 Кримінального кодексу України. Отже відповідно до приписів частини 1 статті 615 КПК України тримання під вартою може бути застосоване без ухвали слідчого судді, одноособово прокурором. Водночас частиною 1 статті 615 КПК України не визначено, який процесуальний документ має бути прокурором постановлений при обранні запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Не визначено чи може строк тримання під вартою бути продовжений прокурором і на який граничний строк. Не визначено процедури оскарження дій прокурора в випадку обрання запобіжного заходу тримання під вартою. Не визначено те де саме і в яких умовах мають утримуватись підозрювані у скоєнні злочину поза межами району проведення антитерористичної операції (далі також – АТО) чи в районі для проведення слідчих дій. Частина 1 Статті 615 не визначає, яким чином має діяти прокурор в випадку, якщо після обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою район проведення антитерористичної операції змінив межі і територія перестає бути районом проведення АТО. Приписом частини 1 статті 615 КПК України виключно визначені процесуальні права прокурора, який знаходиться в районі проведення антитерористичної операції, водночас не визначається, чи розповсюджується дія статті виключно на осіб які підозрюються в скоєнні злочинів в районі проведення АТО та перебувають в районі проведення АТО, чи на осіб які покинули район проведення АТО, але перебувають під підозрою у скоєнні злочину в районі проведення АТО, чи мають цих осіб затримувати і доставляти в район АТО для тримання під вартою і проведення слідчих дій.

Права, свободи та обов'язки людини і громадянина містяться в статтях 21-68 Конституції України. Відповідно пункту 3 Рішення Конституційного Суду України у справі N 1-7/99 від 9 лютого 1999 року N 1рп/99... у розділі II "Права, свободи та обов'язки людини і громадянина", в якому закріплені конституційні права, свободи і обов'язки насамперед людини і громадянина та їх гарантії. Про це свідчить як назва цього розділу, так і системний аналіз змісту його статей та частини другої статті 3 Конституції України.

Відповідно до частини 1 статті 64 Конституції України, Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України. Такі випадки визначені в частині 2 статті 64 Конституції України, В умовах

воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 цієї Конституції.

Тому вважаю вище викладене неоднозначне застосування в КПК України положень Конституції України може призвести до порушення моїх конституційних прав і свобод:

1. Стаття 64 Конституції України передбачає дві виключні умови за яких можливо обмеження прав і свобод громадян, воєнний або надзвичайний стан і не містить антитерористичної операції, як такої умови для обмеження прав і свобод. Стаття 55 Конституції України гарантує право кожного на судовий захист. Конституційний Суд України у Рішенні від 23 травня 2001 року N 6-рп/2001 (v006p710-01) зазначив, що право на судовий захист належить до основних, невідчужуваних прав і свобод людини і громадянина та відповідно до частини другої статті 64 Конституції України (254к/96-ВР) не може бути обмежене навіть в умовах воєнного або надзвичайного стану (абзац четвертий пункту 3 мотивувальної частини) (v006p710-01), *а недосконалість інституту судового контролю за досудовим слідством не може бути перепорою для оскарження актів, дій чи бездіяльності посадових осіб органів державної влади* (абзац шостий підпункту 4.2 пункту 4 мотивувальної частини) (v006p710-01). Отже припис частини 1 статті 615 КПК України стосовно проведення антитерористичної операції, як умову для обмеження прав і свобод громадян є порушенням статті 55 та 64 Конституції України та обмеженням моїх прав і свобод.

2. Приписом частини 1 статті 615 КПК України передбачено, запобіжний захід у вигляді тримання під вартою на строк до 30 діб. Конституція передбачає, що в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися «окремі» обмеження прав і свобод не можуть бути обмежені права і свободи передбачені зокрема статтею 29 Конституції України.

Частиною 3 статті 29 Конституції України визначено, що:

«У разі нагальної необхідності запобігти злочині чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.»

Враховуючи, що норми Конституції є нормами прямої дії і Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина 2 статті 8 Конституції) зазначений припис про 30 діб замість 72 годин без ухвали суду є порушенням Конституції та обмеженням моїх прав і свобод.

3. Відповідно до приписів частини 2 статті 22 Конституції України, Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані та частини 3 статті 22 Конституції України, при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод. Зважаючи на порушення

частиною 1 статті 615 КПК України статей 8, 29, 55, 64, 121, 124 Конституції, що є порушення статті 22 Конституції, а отже є порушення моїх прав і свобод.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом»: район проведення антитерористичної операції - визначені керівництвом антитерористичної операції ділянки місцевості або акваторії, транспортні засоби, будівлі, споруди, приміщення та території чи акваторії, що прилягають до них і в межах яких проводиться зазначена операція (немає чітких меж в просторі). Оскільки, режим у районі проведення антитерористичної операції – особливий порядок, який може вводиться в районі проведення антитерористичної операції на час її проведення (немає чітких меж в часі). Тому тлумачення норм частини 1 статті 124 та пункту 4 частини 1 Статті 121 Конституції України є необхідним, враховуючи складні реалії Українського сьогодення.

Додатки:

«14» листопада 2014 року

А.О. Кисельов
